

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

3.3 แบบสอบถาม

3.4 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (สาธารณสุขชุมชน) ที่ศึกษาในวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2540 จำนวน 407 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) คือนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต (สาธารณสุขชุมชน) รุ่นที่ 67 ชั้นปีที่ 1 ภาคการเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2540 จำนวน 200 คน ขณะฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม 1 (รักษาพยาบาล) ตามโรงพยาบาลขนาดต่าง ๆ ในจังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 6 คน ขอนแก่น จำนวน 82 คน ชัยภูมิ จำนวน 14 คน นครราชสีมา จำนวน 56 คน มหาสารคาม จำนวน 5 คน หนองบัวลำภู จำนวน 13 คน และอุดรธานี จำนวน 24 คน การที่เลือกกลุ่มตัวอย่างนี้ศึกษา เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีการจัดการเรียนการสอนเหมือนรุ่นที่ผ่านมา ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลเป็นปัจจุบันและเป็นกลุ่มที่ต้องการศึกษา

3.2 วิธีดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนการสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตำรา เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
- 2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามากำหนดขอบเขตและแนวความคิดของแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 3) สร้างแบบสอบถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและมีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) พร้อมทั้งกำหนดโครงสร้างและน้ำหนักของแบบสอบถามแต่ละตอน (รายละเอียดในภาคผนวก ค)
- 4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นปรึกษากิจกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
- 5) นำแบบสอบถามปรึกษาผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านเนื้อหาและเครื่องมือเพื่อตรวจสอบและแก้ไข
- 6) นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข
- 7) เสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ก่อนนำไปทดลองใช้
- 8) ทำการทดลองเครื่องมือ (Try Out) โดยเลือกกลุ่มที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มที่ศึกษามากที่สุด ในที่นี้จะทดลองกับนักศึกษาประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร (สาธารณสุขชุมชน) รุ่นที่ 66 ที่เคยฝึกปฏิบัติงานมาแล้ว จำนวน 30 คน
- 9) วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยใช้สูตรการหาความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) อ้างถึงใน (เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์, 2537) ซึ่งมีสูตรดังนี้

$$\alpha = [n/n-1][1-(\sum Si^2)/St^2]$$

เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของความเที่ยง

n คือ จำนวน ข้อคำถามทั้งหมดในแบบสอบถาม

Si^2 คือค่าความแปรปรวนรายข้อของแบบสอบถาม

St^2 คือ ค่าความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ระดับการผลิตสื่อสุขศึกษาแต่ละประเภท ค่าความเชื่อมั่น 0.73
2. ลักษณะปัญหาในด้านต่าง ๆ ของการผลิตสื่อสุขศึกษาแต่ละประเภท ค่าความเชื่อมั่น 0.87
3. สภาพทั่วไปของปัญหาการผลิตสื่อสุขศึกษา ค่าความเชื่อมั่น 0.89

4. ระดับการใช้สื่อสุขศึกษา ค่าความเชื่อมั่น 0.69

5. ลักษณะปัญหาในด้านต่าง ๆ ของการใช้สื่อสุขศึกษาแต่ละประเภท ค่าความเชื่อมั่น 0.94

6. สภาพทั่วไปปัญหาในการใช้สื่อสุขศึกษา ค่าความเชื่อมั่น 0.96

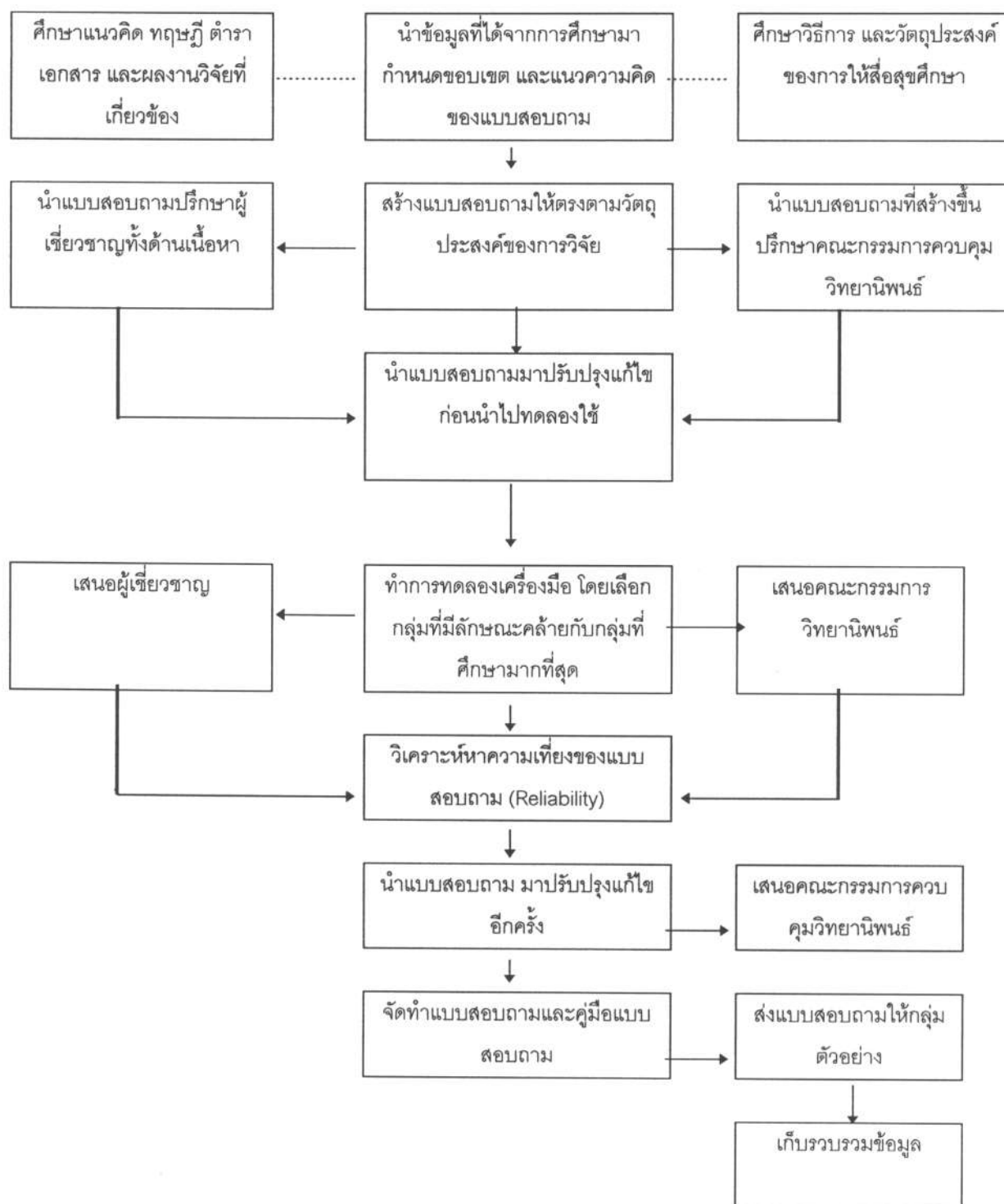
ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.96

10) นำคำถามมาปรับปรุงแก้ไขในด้านเนื้อหาข้อความการเรียงลำดับจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามเพื่อนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล เสนอกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

11) ได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และจัดทำคู่มือแบบสอบถามเพื่อการเก็บข้อมูล

12) ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง

13) เก็บรวบรวมข้อมูล ดังขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือตามภาพที่ 4

ภาพที่ 4 แผนภาพแสดงขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

3.3 แบบสอบถาม

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้แนวคิดที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ตามโครงสร้างที่จะศึกษาและนำปริญญาดุษฎีบัณฑิต โดยแบ่งออกเป็น 5 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการเกี่ยวกับข้อมูลทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม เช่น เพศ อายุ สถานภาพ พื้นฐานประสบการณ์ความรู้เดิม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพพื้นฐานทั่วไปเกี่ยวกับการผลิตและใช้สื่อสุขศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามระดับการผลิตสุขศึกษาและลักษณะปัญหาในด้านต่าง ๆ ของการผลิตสื่อสุขศึกษาแต่ละประเภท และสภาพทั่วไปของปัญหาในการผลิตสื่อสุขศึกษาเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยจะถามเกี่ยวกับระดับการผลิตสื่อสุขศึกษา ปัญหาในการผลิตในประเด็นต่าง ๆ ในโรงพยาบาลและปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการใช้สื่อสุขศึกษา ลักษณะปัญหาการใช้สื่อสุขศึกษา และปัญหาต่าง ๆ และสภาพทั่วไปของปัญหาในการใช้สื่อสุขศึกษา มีระดับของการวัดเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยจะถามเกี่ยวกับระดับการใช้สื่อสุขศึกษา ปัญหาในการใช้ในประเด็นต่าง ๆ ในโรงพยาบาลและปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นต่าง ๆ

3.4 วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.4.1 ทำหนังสือจากประธานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อประสานงานไปยังผู้อำนวยการวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรสาธารณสุขศาสตร์ (สาธารณสุขชุมชน) รุ่นที่ 67 ที่กำลังฝึกปฏิบัติงานที่โรงพยาบาลชุมชน 57 แห่ง ในจังหวัดกาฬสินธุ์ ขอนแก่น ชัยภูมิ นครราชสีมา มหาสารคาม หนองบัวลำภู และอุดรธานี

3.4.2 ประสานงานกับอาจารย์นิเทศ จากวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดขอนแก่น เพื่อขอรายชื่อ จำนวนนักศึกษา และสถานที่ฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาดังกล่าว

3.4.3 ประสานงานพร้อมชี้แจงรายละเอียดและวิธีการตอบแบบสอบถาม ให้กับอาจารย์นิเทศทราบพร้อมทั้งแนบจดหมายชี้แจงขอความร่วมมือไปยังนักศึกษาทุกคน รวมทั้งสิ้น 200 คน

3.4.4 ติดตามและขอรับแบบสอบถามคืนโดย

ให้กลุ่มตัวอย่างส่งกลับคืนให้ทางไปรษณีย์ และรวบรวมแบบสอบถามบางส่วนกลับคืนด้วยตนเอง

3.4.5 เก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะเวลา 5 สัปดาห์และได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 200 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

3.4.6 ผู้วิจัยได้ทำการ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ แบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมีความสมบูรณ์ทั้งหมดแล้วบันทึกรายการในแบบลงรหัส (Coding Sheet)

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺ (Statistical Package for the Social Science/Personal Computer) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์มีดังนี้

3.5.1 ในการนำเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นมาตรนามบัญญัติ (Nominal scale) วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลที่เป็นมาตราอัตราส่วน (Ratio scale) วิเคราะห์ด้วยการหาค่าค่ามัธยฐาน (Mdn) ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quatile) กรณีข้อมูลมีความเบ้

3.5.3 ในการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า (Rating scale) ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์และค่าคะแนนไว้ดังนี้

ก) ข้อคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า นั้น ได้กำหนดค่าคะแนนคือ

คะแนน	ระดับ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด
0	ไม่มีปัญหา/ไม่เคยใช้

ข) ค่าเฉลี่ยของคำถามในแต่ละข้อนำมาเปรียบเทียบเป็นช่วงคะแนน
(เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์, 2535) คือ

ช่วงคะแนน	การแปลค่าเป็นน้ำหนักคะแนน
4.51 - 5.00	มากที่สุด
3.51 - 4.50	มาก
2.51 - 3.50	ปานกลาง
1.51 - 2.50	น้อย
0.1 - 1.50	น้อยที่สุด
0	ไม่เคยผลิต/ไม่เคยใช้
	ไม่มีปัญหาการผลิต/ไม่มีปัญหาการใช้

3.5.4 ในการนำข้อเสนอข้อมูลที่เป็นแบบปลายเปิดจะนำเสนอในภาพรวมแต่ละประเด็น
โดยสรุป